

PERSPEKTIV PÅ EKONOMISK HÅLLBARHET: SYSSELSÄTTNING OCH ANTI-KORRUPTION

PD CATHARINA GROOP, 4.2.2021

SAMBAND OCH UPPLÄGG

Arbete och ekonomisk hållbarhet	Sysselsatt → inkomst → förutsättningar för mer hållbar hantering av den egna ekonomin.
	Sysselsättning → skatteintäkter → förutsättningar för mer hållbar hantering av landets ekonomi.
	Sysselsättning → färre personer beroende av vissa typer av bidrag och stödfunktioner → mindre kostnader för staten → förutsättningar för hållbar ekonomihantering på nationell nivå.

Arbete och Sysselsättning

- a) Arbetslivet i förändring
- b) Framtidens arbetsuppgifter och yrken

DEMOS HELSINKI: FRAMTIDSSCENARION

- Arbetslivet har alltid förändrats och gör det kontinuerligt
- Förändringarna sker inte över en natt och de mest dramatiska scenarierna förverkligas sällan
- Förändringarna ser inte lika ut för alla

	Sysselsättning	Inkomstnivå	Antal arbetsgivare och arbetsförhållanden
"Kommunens knegare"	Kontinuerlig	Låg/medel (stabil)	Relativt sett färre
"De böjliga genomförarna"	Periodvis	Låg/medel (instabil)	Relativt sett fler
"Trollkarlarna"	Kontinuerlig	Hög (stabil)	Relativt sett fler

ARBETSLIVET I FÖRÄNDRING (1)

Mer splittrad
arbetskarriär

Arbete oberoende
av tid och rum

Fler företagare och
små företag

Mer snuttjobb,
deltidsarbete,
frilansarbete

Större andel
projektbetonat
arbete

Arbete för många
arbetsgivare, i fler
arbetsgemenskaper

Behov av ökad tillit,
annan ledarskapsstil

Behov av livslångt
lärande

ARBETSLIVET I FÖRÄNDRING (2) – VIKTIGA EGENSKAPER

Flexibilitet,
anpassningsbarhet
och
omvandlingsförmåga

Självkänedom,
förmåga att hantera
osäkerhet och "styra
sig själv"

Förmåga att hantera
mycket information
på en gång

God kommunikations-
förmåga, förmåga
att nätverka och
fungera i olika
kontexter

5

ARBETSLIVET I FÖRÄNDRING (3) – ARBETSLIVETS HÅLLBARHET

Främjande av
jämsällldhet och
jämlighet

Främjande av
välmående och ork

Främjande av
trygga
arbetsförhållanden

Främjande av
lärande

Främjande av
mänskliga
rättigheter o.s.v.

6

FRAMTIDENS ARBETSUPPGIFTER OCH YRKEN?

Konstant eller ökande behov av:

Lärare, småbarnspedagoger, terapeuter, socialarbetare, hälso- och sjukvårdare, annan vårdpersonal, kirurger, läkare, personal inom rese- och restaurangbranscherna, kunnande inom planering och byggande...

Foton: Max Fischer, Anna Shvets,
Cottonbro / Pexels / CC0

ANDRA YRKEN OCH ARBETSUPPGIFTER SOM SER ETT "UPPSVING"

Kunnande inom elektronisk eller internethandel

Experter på "användarupplevelser"

Experter inom affärs- och företagsutveckling

Experter på arbetsplatsvälmående och diversitet

Experter på innehållsproduktion (bloggare, poddare o.s.v.)

Professionella och personliga coacher

Specialiserade ingenjörer

Experter på datahantering

Kunnande inom artificiell intelligens

Kunnande inom hållbarhet och grön ekonomi

Nordiska Ministerrådet

THE NORDIC FUTURE OF WORKDRIVERS, INSTITUTIONS, AND POLITICS

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1265618/FULLTEXT01.pdf>

KORRUPTION - SAMBAND OCH UPPLÄGG

Korruption och ekonomisk hållbarhet	Lägre korruptionsnivå → individens resurser används inte till mutor o.d. → förutsättningar för mer hållbar hantering av den egna ekonomin.
	Lägre korruptionsnivå → jämlikare möjligheter till anställning, kontrakt o.d. → bättre förutsättningar för mer hållbar hantering av den egna ekonomin.
	Lägre korruptionsnivå → statens resurser används långsiktigt för det allmänna goda → större ekonomiskt hållbart.

Korruption

- Vad avses med korruption? Vilka är korruptionens "ansikten"?
- Varför bör korruption bekämpas?
- Korruption i Finland?

VAD MENAS MED KORRUPTION?

- *Forskningen: uppsjö av definitioner*
- *Finsk lagstiftning: ingen definition men omnämner vissa former av korruption*
- *Utkast till strategi mot korruption: "Missbruk av inflytande för egen vinning".*

11

MISSBRUK AV INFLYTANDE FÖR EGEN VINNING?

- *Inflytande – har befogenheter att göra beslut eller påverka andras beslut*
- *Missbruk – gör detta på ett oetiskt sätt, regelvidrigt eller i strid med lagen*
- *Egen vinning – avsikten är att själv dra nytta eller att gynna t.ex. den egna familjen, bekantskapskretsen, samfundet eller dyl.*

12

KORRUPTIONENS FORMER OCH "ANSIKTEN"

Foto: Karolina Grabowska / Pexels / CC0

MUTOR

1. En person med makt och inflytande
2. Missbrukar sin makt t.ex. genom att ta emot/be om en muta i utbyte mot t.ex. ett attraktivt bygglov.
3. Gör detta för egen eller närståendes vinning.¹³

MUTOR I OLIKA SKEPNAD

- Materiella gåvor
- Evenemang och resor
- Subventionerat boende

Foton: Asad Photo Maldives, Afroromanzo, Fotograf Jylland / Pexels / CC0

Foto: Seven Storm / Pexels / CC0

INTRESSEKONFLIKTER

1. En person med makt och inflytande
2. Missbrukar sin makt genom inte jäva sig då beslut som berör honom/henne görs.
3. Leder till egen eller närståendes vinning

15

Foto: Savvas Stavrinou / Pexels / CC0

FAVORISERING OCH NEPOTISM

1. En person med makt och inflytande över t.ex. upphandlingar
2. Missbrukar sin makt genom att (i) gynna bekanta eller släktingar som inte erbjuder den bästa/billigaste produkten och/eller genom att (ii) ignorera andra parter bud.
3. Leder till närståendes vinning.

16

VARFÖR MÅSTE VI KÄMPA MOT KORRUPTION?

- Resurser avsedda för det allmänna goda används för det "enskilda goda".
- Ojämlika möjligheter (snabbare beslut om du betalar under bordet, den bästa produkten vinner inte i offertrundan p.g.a. favorisering o.d.).
- Bara vissa får sin röst hörd i den politiska processen/beslutsfattandet.
- Säkerhetsrisker (ex. då mutor ges/tas i samband med livsmedels- eller byggkontroller)
- Förtroendet för systemet minskar → oroligheter?
- Förtroendet för Finland minskar → konkurrenskraft, export, investeringar, minskat internationellt inflytande?

Foto: Andrea Piacquadio / Pexels / CC0

HUR TER SIG DEN FINLÄNSKA KORRUPTIONEN?

- Mutor på gräsrotsnivå (ex. polisen) – låg nivå.
- Andra former av korruption (favorisering, intressekonflikter, oetiskt påverkande av beslutsfattare) – inte överallt närvarande men förekommer.
- Problemområden och –sektorer i Finland: off. upphandlingar och konkurrensättning, planläggning, byggbranchen, politisk finansiering och politiskt beslutsfattande, kommunnivån.
- Gränlandet mellan offentlig och privat sektor.

Foto: Lorenzo / Pexels / CC0

STRUKTURELL KORRUPTION I FINLAND?

- Korruption som finns inbäddad i / är en del av en kultur, ett samhälle eller ett land.
- “*Maan tapa*” – korruption som en informell institution d.v.s. djupt rotade mönster som inte ifrågasätts utan betraktas som normen för hur ärenden sköts → betraktas inte som korruption och får inte den uppmärksamhet de förtjänar.

19

TACK!

Catharina Groop
catharina.groop@abo.fi

20

RESURSER

<https://en.unesco.org/themes/education/sdgs/material/08>

<https://www.globalamalen.se/skola/skolmaterial/>

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/student-resources/>

<https://worldslargestlesson.globalgoals.org/>

<https://varldskoll.se/tema/leva-tryggt>

21

TERMINOLOGI (1)

Term	Förklaring
Artificiell intelligens	Förmågan hos datorprogram och robotar att efterlikna människors och andra djurs naturliga intelligens
Barnarbete	Fysiskt, psykiskt, moraliskt eller socialt skadligt arbete som utförs av en minderårig. Arbete som stör eller hindrar en minderårigs skolgång (ILO).
Egenföretagare	Person som driver enskild firma eller handelsbolag, och därmed är personligen ekonomiskt ansvarig för företagets skulder, till skillnad från företagare som bedriver aktiebolag, där bolagets ekonomi är separerad från individens.
Favorisering	Oetiskt eller olagligt gynnande av någon i beredningen eller beslutsfattandet.
Frilansare	Person som utför uppdrag utan fast anställning, vanligtvis som egenföretagare.

TERMINOLOGI (2)

Intressekonflikt	Missbruk av makt genom att inte jäva sig då beslut som berör en själv eller någon närstående görs.
Korruption	Missbruk av inflytande för egen vinning
Livslångt lärande	Allt lärande (formellt och informellt) under en människas livstid som syftar till att utveckla hens kunskaper och färdigheter inom privatlivet, samhällslivet, det sociala livet och/eller arbetslivet.
Muta/mutor	Att utlova, erbjuda, ge en gåva eller annan förmån för att påverka en tjänstemans eller annan persons verksamhet eller beslutsfattande. Att be om eller ta emot en sådan gåva eller förmån.
Nepotism	Oetiskt eller olagligt gynnande av familjemedlem i beredningen eller beslutsfattandet.
Plattforms-ekonomi	Ekonomiska och sociala aktiviteter som faciliteras av en plattform (ex. Uber, Airbnb).

23

TERMINOLOGI (3)

Social trygghet	Stöd vars avsikt är att ge människor en tillräcklig försörjning i olika livssituationer (t.ex. utkomststöd).
Strukturell korruption	Korruption som är inbäddad i / en del av en kultur, tradition, ett samhälles strukturer.
Sysselsättning	Begrepp som används för att visa hur många som arbetar.
Sysselsättningsgrad	Andelen av befolkningen i arbetsför ålder som är sysselsatta.
Urbanisering	Folkförflyttning från landsbygd till stadsområden.
Utkomststöd	Ekonomiskt stöd för enskilda personer och familjer. Det beviljas som ett stöd i sista hand för att täcka de grundutgifter en individ har.